

Hoppin Joseph Clark, *A Handbook of Greek Black-figured Vases with a Chapter on the Red-figured Southern Italian Vases*, Librairie Ancienne Édouard Champion, Éditeur, Paris 1924, XXIII 509 s. z licznymi rycinami w tekście. — Mimo szeregu poważnych opracowań naukowych z dziedziny malarstwa wazowego starożytnych Greków, dawał się do ostatnich czasów odczuwać brak podręcznika, grupującego materiał według przynależności autorskiej. Tę lukę w literaturze fachowej wypełnia książka H.-a., profesora archeologii klasycznej w Bryn-Mawr College, Connecticut U. S. A. Autor zachęcony powodzeniem wydanego przed kilku laty *Handbook of Attic Red-figured Vases*, uprzystępniał obecnie naukowemu światu owoc pracy kilkulatniej: klasyfikację okazów stylu czarnofigurowego według osobowości malarzy waz. H. wywiązuje się z zadania następująco: kreśląc w kilku słowach sylwetkę poszczególnego artysty, przytacza następnie jego dorobek zachowany do naszych czasów. Przy każdym okazy podaje, prócz wymiarów i innych danych materialno-technicznych, wyjaśnienie rzeczowe przedstawienia; dalej wszystkie napisy znajdujące się na naczyniu, wreszcie zupełną literaturę zabytku. Na kilkaset uwzględnionych przedstawień brak zaledwie ilustracji kilku. Jak widzimy więc, nacisk spoczywa na okazach sygnowanych, przez co podział nabiera wyjątkowej ścisłości. Naczynia niesygnowane, lecz przypisywane według charakteru stylowego poszczególnym malarzom, cytuje autor na końcu każdego zespołu. W ustępie o malarstwie dolno-italskiem umieszcza H. trzech znanych nam z podpisów malarzy waz, których twórczość wypowiada się w technice czerwonofigurowej. Są to: *Assteas*, *Lasimos* i *Python II*. Dodatek obejmuje kilkanaście ilustracji do poprzednio cytowanego podręcznika waz attyckich czerwonofigurowych. Odpowiednie indeksy ułatwiają orientację w bardzo zresztą przejrzysto ugrupowanym materiale. Pomijając już doraźną korzyść, jaką z tej książki odniesie każdy badacz malarstwa wazowego starożytnych, który znajdzie tam przy poszczególnym malarzu, prócz fotografii zabytku, jego literaturę, praca H.-a spełnia swe zadanie także w kierunku ogólniejszym. Na podstawie bowiem skrupulatnie zebranego materiału jesteśmy w stanie uprzytomnić sobie obfitą produkcję niektórych malarzy waz (Nikostenes, Tleson), których dzieła, mimo odległości wieków, dochowały się do naszych czasów w znacznej ilości. Książka H.-a należy do najpożyteczniejszych w literaturze naukowej lat ostatnich. K. M.